

Efektivní fungování státní správy zajistí stabilnější růst

- S výjimkou Společenství nezávislých států (SNS), jejichž ekonomiky se postupně vymaňují z recese, se ostatní státy regionu vyznačují stabilním růstem a jejich cyklické oživení je téměř u konce. Růstové trendy však zůstávají mnohem nižší než před krizí.
- Makroekonomické politiky by měly zajistit rovnováhu mezi podporou krátkodobého růstu a obnovou finančních rezerv. Udržení významného růstu vyžaduje další strukturální reformy, které budou zaměřené na posílení funkce orgánů a zvýšení efektivity státní správy.
- Zlepšení na úrovni řízení veřejných investic a daňové správy může pomoci uvolnit 2-4 % dalších zdrojů, které bude možné použít na podporu veřejných investic nebo na snížení rozpočtového deficitu.

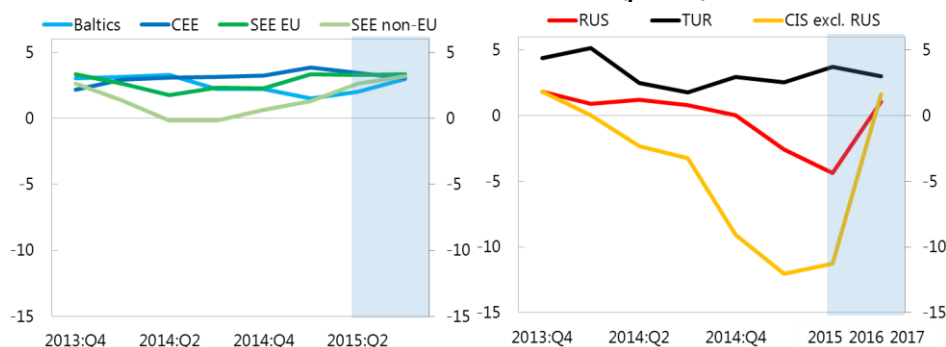
Region si nadále udržuje významné tempo růstu

Cyklické oživení ve většině států střední, východní a jihovýchodní Evropy (SVJVE) se blíží ke svému završení. Většina států mimo Společenství nezávislých států (SNS) se vyznačovala nadále solidním tempem růstu, k němuž přispěla vzrůstající spotřeba a vstřícné politiky. Navzdory přetrvávající nízké míře inflace se cyklické oživení v této části regionu zdá téměř u konce; míra nezaměstnanosti klesla na úroveň, které dosahovala před krizí, a dochází k významnému růstu mezd a k oživení úvěrů. Pokud jde o SNS, v Rusku se zmírňuje tempo propadu hospodářství, neboť ceny ropy se vyšplhaly ze svého minima, a zbývající státy SNS se postupně vymaňují z recese díky zvýšené zahraniční poptávce. Předpokládá se, že HDP celého regionu dosáhne v roce 2016 1,3 % a v roce 2017 2,1 %, což do značné míry odráží optimistické prognózy vývoje SNS.

Prognózy růstu reálného HDP (%)

	CESEE ¹	Baltics ^{1,2}	Central and Eastern Europe (CEE) ^{1,3}	Southeastern Europe EU (SEE-EU) ^{1,4}	Southeastern Europe non-EU (SEE-non-EU)	Other CIS ^{1,6}	Russia	Turkey
2015	-0.2	1.8	3.7	3.3	2.2	-4.2	-3.7	4.0
2016	1.3	2.3	2.8	4.1	2.9	-0.7	-0.8	3.3
2017	2.1	3.0	3.0	3.3	3.2	1.1	1.1	3.0

CESEE: GDP Growth Forecasts (percent)

Source: IMF World Economic Outlook database.

1/ Weighted average by GDP valued at purchasing power parity. 2/Estonia, Latvia, Lithuania; 3/ Czech

Republic, Hungary, Poland, Slovak Republic, and Slovenia; 4/Bulgaria, Croatia, and Romania; 5/ Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, Macedonia FYR, Montenegro, and Serbia; 6/Belarus, Moldova, and Ukraine.

Rizika nadále převažují. Některá rizika, např. tempo normalizace měnové politiky v rozvinutých zemích nebo uprchlická krize v Evropě, se jeví méně palčivá než před 6 měsíci. Naopak do popředí vystoupila další rizika spojená např. se zvyšujícím se politickým nesouladem, uzavřenými, dovnitř orientovanými postoji a náladami a nejistotou pramenící z některých politik. Nejistota panuje též ohledně nových ekonomických ujednání mezi Velkou Británií a Evropskou unií, a navzdory dosavadnímu mírnému dopadu Brexitu není zcela jasné, jaké budou jeho dlouhodobé důsledky.

Makroekonomické politiky by měly dosáhnout rovnováhy mezi podporou krátkodobého růstu a obnovou rozpočtových rezerv. Měnová politika by měla v krátkodobém horizontu zůstat vstřícná s ohledem na očekávanou nízkou míru inflace. Obecně se očekává, že fiskální politika bude neutrální nebo expanzivní a že většina zemí zaznamená strukturální rozpočtový deficit. Země vykazující víceletý stabilní růst a míru nezaměstnanosti opět na úrovni dosahované před krizí by měly využít relativně dobré časy k obnově fiskálních rezerv a přijetí opatření, která v maximální možné míře podpoří další růst.

Stabilní růst ve střednědobém horizontu však bude vyžadovat další strukturální reformy

Standardní tempo růstu kleslo zřetelně pod úroveň dosahovanou před krizí. S ohledem na nízkou úroveň investic a nepříznivý demografický vývoj nemusejí země regionu SVJVE udržet současný výrazný růst, pokud se jim nepodaří buď významným způsobem zvýšit produktivitu, nebo vyřešit problém vnější nerovnováhy. Podmínkou zvýšení investic a produktivity může být zavedení dalších strukturálních reforem, které budou zaměřeny na posílení funkce odpovídajících orgánů a zvýšení efektivity státní správy. Zpráva o ekonomických otázkách v regionu, podzim 2016 se zaměřuje především na druhý uvedený aspekt.

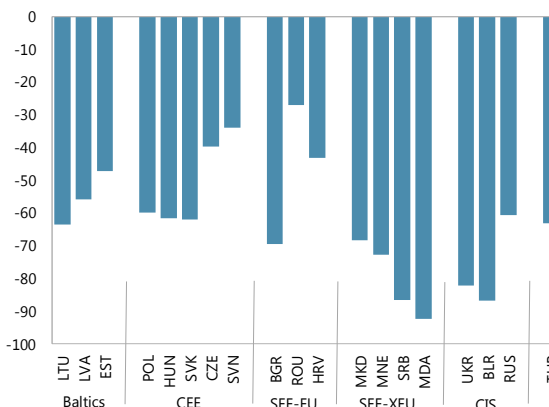
Efektivnější fungování státní správy může podpořit růst

Rozdíl ve výši státních kapitálových fondů na obyvatele

(Procento kapitálových fondů na 1 obyvatele zemí EU-15, 2015)

Potřeba zvýšit potenciální růst a obnovit rozpočtové rezervy v regionu SVJVE vyžaduje zlepšení řízení veřejných investic a daňové správy.

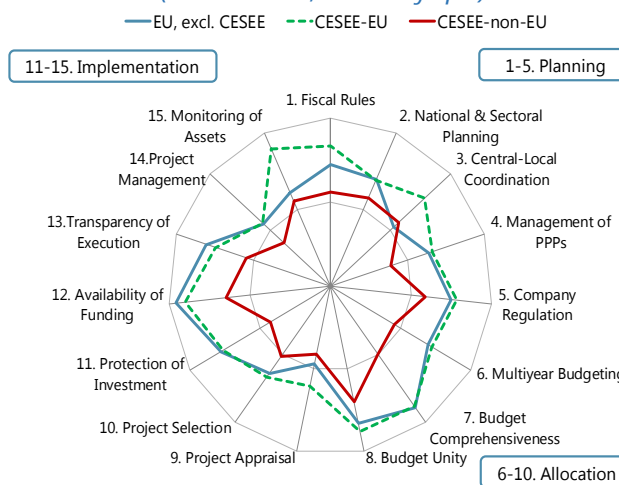
Vzhledem k tomu, že většina zemí v daném regionu má v porovnání s rozvinutými státy Evropy značné mezery v oblasti státních kapitálových fondů a infrastruktury (viz obrázek), existuje zde značný prostor pro veřejné investice, které - pokud budou realizovány efektivním způsobem - mohou podpořit potenciální růst v daném regionu. Řada zemí SVJVE se v současné době stále potýká s vysokým rozpočtovým deficitem. Zefektivnění funkce orgánů řízení státních investic a daňové správy tak může pomoci uvolnit další zdroje, které bude možné využít na podporu veřejných investic nebo snížení rozpočtového deficitu.

Zdroj: Dataset investic a kapitálových fondů MMF (ICSD).
Poznámka: SVE = Střední a východní Evropa; SNS = Společenství nezávislých států; JVE-nonEU = země jihovýchodní Evropy mimo EU.

Zefektivnění veřejných investic by vyžadovalo zlepšení funkce řízení veřejných investic. Další zefektivnění by se mělo zaměřit na alokační a implementační rámce a postupy, neboť tato oblast ve většině zemí v regionu nabízí poměrně velký prostor pro zlepšení (viz obrázek). Zemím regionu SVJVE mimo EU by rovněž prospěla větší transparentnost implementace, zajištění včasné dostupnosti finančních prostředků a zdokonalení regulace společností a řízení partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP). V zemích SVJVE v rámci EU je lepší fungování orgánů řízení veřejných investic spojeno s lepší možností čerpání fondů EU.

Země SVJVE vs. srovnatelné země: Stav funkce orgánů řízení veřejných investic
(skóre 0 - 10, 10 = nejlepší)

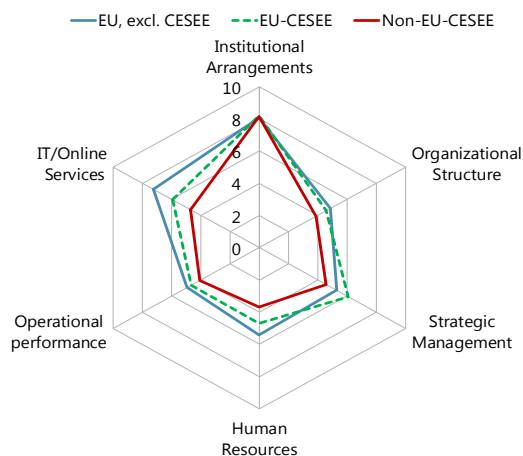
Zdroj: Odhady pracovníků MMF.

Stav daňové správy v klíčových oblastech
(10 = nejefektivnější)

Cílem zlepšení daňové správy by mělo být snížení nedostatků v oblasti daňové disciplíny. Ačkoli celá řada zemí v daném regionu má zavedené základní prvky moderní daňové správy (viz obrázek), dosud zde existují značné nedostatky v oblasti dodržování daňových předpisů (tzv. „tax compliance“).

Reformní snahy by se proto měly zaměřit na to, aby činnost daňových orgánů byla v souladu s nejlepší praxí (v zemích, které nemají jednotný systém výběru daní s jediným odpovědným orgánem nebo kde chybí funkční struktura), dále na upgrade

informačních systémů, posílení řízení rizik v oblasti dodržování daňových předpisů a zlepšení provozní výkonnosti (především v zemích s vysokou úrovní daňového dluhu).

Zdroje: OECD a kalkulace pracovníků MMF.

Zvýšení efektivity veřejných investic a daňové správy může přinést značné výhody. Pokud by se zemím SVJVE podařilo zvýšit efektivitu (odhad na základě příjmových srovnávacích ukazatelů), mohly by ve střednědobém horizontu dosáhnout fiskální úspory na úrovni 2 – 4 % HDP, kterou by mohly využít za účelem státních investic nebo konsolidace rozpočtu. Při využití standardních odhadů multiplikátorů veřejných investic (viz *Světový ekonomický výhled*, říjen 2014) se ukazuje, že tyto dodatečné investice by mohly vést ke zvýšení úrovně HDP o 2-4 % ve střednědobém horizontu. Efektivní fungování státních orgánů přináší rovněž další výhody, mimo jiné snížení úrovně stínové ekonomiky.